

Iz knjižarne Konzorcij, Mladinska knjiga

Več avtorjev: VOICES FROM THE SUMMIT (National Geographic 2000)

Vsa največja imena v svetu alpinizma - tudi mnoge legendarne osebnosti, ki so redko predstavljene v novejših knjigah - so prispevala svoj delež k temu, da ta knjiga predstavlja superzvezdniško ekstravaganco v slogu kdo-je-kdo. Dvaintrideset živih legend z vsega sveta, med njimi Reinhold Messner, Ed Viesturs, Wade Davis, Sir Chris Bonington, Catherine Destivelle, David Breashears, Doug Scott, Greg Child, Leo Houlding, Sir Edmund Hillary, Lynn Hill in ne nazadnje za nas še posebno zanimivi Silvo Karo, tehta enajst tem, ključnih za prihodnost gorskega plezanja, od plezanja v Himalaji in etike v gorah do lednega in prostega plezanja. Knjiga je izšla v sodelovanju z Banff Centre for Mountain Culture ob petindvajsetletnici filmskega festivala. Cena knjige s popustom je 4.801,00 SIT (redna cena 9.602,00 SIT).

kazalo omeniti še dolino ali bližnje naselje. Pri zahtevnih poteh, posebno pri neoznačenih ali takih, ki zahtevajo alpinistično znanje, predlagam, da avtorji v prihodnje postavijo opozorilo o težavnosti in naravi poti na začetek (kot pri poti za Movznika čez Ute), ne na konec opisa. Slabih tristo strani vodnika je neprecenljiva zaloga idej za preživljanje lepih dni v Kamniško-Savinjskih Alpah, ki so sicer visoke in strme, pa zaradi obsega vendarle drugačne - bolj domače od drugih velikih gorstev. In, kot pravi urednik, je ta svet tudi najbližje velikemu delu Slovencev, saj gore vidimo, »kot da bi se dvigale na koncu ene od glavnih ulic« (Ljubljane).

Kot v vsakem obsežnem delu tudi v tem najdemo nekaj napak ali netočnosti - al' prav se piše Vodotočnik al' Vodotočno jezero (ne

izvemo), nekdanja planina Polšak je postala Polšakova planina (morda je to pravo poimenovanje), ne kje so se zapisali Grintavci (namesto Grintovcev), planika naj bi bila zavarovana od leta 1886 (pa je »le« od leta 1898), česa hujšega pa ni. V vodniku je uvedeno nekaj novih poimenovanj, npr. Štégovnik in Orličje (za slap Orglice) - prav je, da se ohranijo domača in stara imena. In številne stare, pozabljene stezice, prehodi drznih lovcev, pastirjev, domačinov. To je dediščina, ki jo bomo najbolje ohranili tako, da bomo sledili opisom v vodniku in raziskovali. Morda kakšno urico manj na dan, kot nam v uvodu (str. 44) predlagajo avtorji - dvanašt ur je pač zalogaj, ki ga bodo zmogli le najbolj zagreti. Pa nič hudega, tudi poti za eno uro je v vodniku več kot dovolj.

Marjan Bradeško

Čisto pravi planinski svet

Posavsko hribovje, Marjan Pergar, Planinska zveza Slovenije, Ljubljana, 2004.

Lepo je, če je pisanje planinskih vodnikov družinska tradicija. In Marjan Pergar jo nadaljuje - njegov oče Viktor je namreč pred več kot četrto stoletje (leta 1978) izdal Vodnik po Posavskem hribovju. Nova, precej prenovljena in dopolnjena izdaja sicer delno sledi prvotni zasnovi, osrednji del pa je drugačen - najprej je na vrsti pregled vseh izhodišč, ki s sklicevanjem na poznejše opise rabi za nekakšno kazalo (dobro!), zatem pa sledijo vrhovi, kočje in poti. Območje med Tuhinjsko dolino, Celjsko kotlino in zgornjesotelskim gričevjem na severu ter med Ljubljansko in Krško kotlino na jugu je »obdelano« od severa proti jugu (ločnica je reka Sava), vsak sklop pa v nekakšni »kačji« vrhov in izhodišč v smeri zahod - vzhod. Četudi je vodnik posodobljen, pa je v njem ostalo tudi kaj nedotaknjenega - če je npr. v prvi izdaji veljalo, da so na Homu pred dvajsetimi leti naselili jelene (str. 24), bi zdaj z dodatkom četrto stoletja moralo od takrat miniti že skoraj petdeset let. Pa se je, kot še kakšna drobna stvar, to prištevanje budnemu očesu avtorja izmuznilo. Podatke o narodno-osvobodilnem boju (NOB) je sicer skrčil, a je prav

temu obdobju zgodovine še vedno posvečeno veliko pozornosti. Gorniku, ki hodi po planinskih poteh, je sicer namenjenih tudi precej informacij iz drugih obdobjih preteklosti (tudi novejše, osamosvojitvene), a vendar se zdi poudarek na NOB današnjemu uporabniku vodnika nekoliko pretiran. Res pa je tudi, da je Posavsko hribovje drugačno, bolj gozdnato, da je bila tam druga svetovna vojna silovitejša kot npr. v Karavankah.

Avtor ponuja neizčrpen vir predlogov za izlete tudi v popotniku manj znane kraje. V Posavskem hribovju bomo našli tudi strme stene, celo poti, opremljene z žicami (npr. na Kopitnik), pa številne redke, zaščitene rože, značilne za alpski svet. Samo pogled iz soteske Save v strma pobočja zadostuje, da verjamemo, da so to »gore«, kot povedo tudi imena nekaterih vrhov. Kjer pa je le preveč asfalta, nas avtor tudi ustrezno opozori in predlaga »obvoze« čez mehkejšo podlago, če je mogoča. Novi vodnik je brez nekdanih skic, ki pa ob današnjih zemljevidih na trgu tudi niso več potrebne. Opisane so le označene poti (s Knafelčevo markacijo), a je že teh res veliko – celo iz središča Ljubljane se lahko odpravimo (čez Golovec na Molnik). Največ tur je opisanih v gorovju med Celjsko kotlino in Savo, zahodno in vzhodno od toka Savinje, seveda pa ne manjka celotno sleme južno od Save, v katerem kraljuje »dolenjski Triglav«, Kum. Vrhovi v Posavskem hribovju so primerni za obisk v vseh letnih časih, vendar so zaradi strmega sveta nekateri v zimskem času lahko resni in nevarni. Po avtorjevem prepričanju je najlepša pozna pomlad, ko zacvete številne rože. Za popotnike je v zadnjem delu dodan še pregled 22 registriranih veznih in krožnih poti, ki potekajo tudi (ali v celoti) po opisanem hribovju. Zasavska planinska pot, ki ga prekrizari najbolj dosledno, je opisana natančneje, preostale le pregledno, vendar s sklici na ustreza mesta v vodniku. Pravi izziv za »povezovalce« vrhov in krajev.

In kaj bi bilo lahko boljše? Prav gotovo fotografije, ki so kompozicijsko vabljive, kakovost nekaterih pa je vprašljiva (morda je kriv tisk). Sem in tja najdemo tudi kakšno drobno jezikovno nedoslednost – po botanikih poimenovane zaščitene rože so pisane z veliko, nekatera imena so pisana enkrat v navednicah, drugič ne (npr. Kozja pridga). Drugače pa je vodnik zglodno urejen in prav je, da ljubitelje narave in gora kdo povabi na pot tudi tja, med »nizke« griče – ki pa so čisto pravi planinski svet, s skalovjem, cvetjem in razgledi, ki jim marsikje ni para. In ne pozabimo – posebno »Zasavci« (vrhovi nad Zasavjem) stoje tako rekoč sredi Slovenije – saj je tam tudi geometrično središče Slovenije, GEOSS.

Marjan Bradeško

Julijci v reviji Berge

Večina novembrsko-decembrske številke nemške revije Berge je posvečena Julijskim Alpam. Navduši nas že naslovnica s klasičnim motivom – pogledom na Škrlatico z Vršiča avtorja Janeza Skoka. Tudi sicer je v reviji veliko čudovitih fotografij z naših gora, tako celo – kot tudi dvostranskih (precej fotografij je prispeval tudi B. Kladnik). V uvodniku urednik Tom Dauer piše, da je dobil idejo za predstavitev Julijskih Alp ob potresu julija 2004, ki je močno poškodoval gore nad dolino Soče. V začetnih noti-

cah na kratko predstavijo Slovenijo, pišejo o župnikih Francu Urbaniji in Jakobu Aljažu, o postrvih v reki Soči, o kobariškem vojaškem muzeju, o razgledu na Julijske Alpe z Javorovega vrha na Pokljuki in o tisočletnici Bleda ter »edinem slovenskem otoku«. Sledi poglavje z naslovom Kamnito kraljestvo avtorja Toma Dauerja. V njem predstavi »najvišji Triglav«, »najtežji« Jalorec in »najlepši« Špik, poleg besedila pa so tudi natančni opisi in celo skice iz Sidartinih vodnikov. V naslednjem prispevku Margarete Botzian piše o »starodavnem dekletu« in »Zlatorogovem kraljestvu« – Komni (celostranska slika Doline Triglavskih jezer iz zraka!). Priloga članka je avtorčin opis večdnevne poti. Sledi prispevek na treh straneh o alpinistu Tomažu Humarju (avtor Tom Dauer) z naslovom Profesionalni turist. Milena Praprotnik piše o »Sanjski turi« – Čopovem stebru. Bine Mlač predstavi zgodovino slovenskega alpinizma, posebno dr. Juliusa Kugyja. Marjeta Keršič – Svetel predstavi Ljubljano, v kateri živi veliko »strastnih alpinistov, hribolazcev in plezalcev«. Ista avtorica piše še o pomembni vlogi gora v slovenskem prostoru ter o Triglavskem narodnem parku. Sebastian Gründler v nadaljevanju predstavi Sočo in možnosti kajakaštva, Kathrin Harrecker pa gorskega kolesarjenja (v prilogi je nekaj planinsko-turističnih informacij – naslovi hotelov, gostišč, zemljevidi idr.). Zadnji del je strnjen in informativen. V njem najdemo vrsto informacij, od opisov vzponov na vrhove, planinskih koč in krajev do možnosti kampiranja idr. V poglavju Essen (hrana) sta se prikradli napaki, saj je namesto klobase nastala »kolbasa« in namesto krvavice »kravica«. Celostranska priloga je zemljevid Julijskih Alp založnika Freytag&Berntd. Zadnji prispevek ne sodi več v Julijske Alpe, pač pa na kratko opiše še Kamniško-Savinjske Alpe. Avtor Eugen E. Hüssler napiše, da je vredno obiskati tudi ta svet, »vsaj za en dan«. Zanimivo je, da pri tisku sloven-